

N:o 184.

Af herr **N. Andersson** i Pettersborg, *i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ecklesiastik boställsordning.*

I Kungl. Maj:ts proposition n:o 56 till innevarande års Riksdag, innehållande förslag till ecklesiastik boställsordning, föreslås i § 13 mom. 1, att å andra klassens bostadsboställen på landet sätesbyggning, visthus, hushållskällare, brygghus, vedbod, hemlighus, drängstuga, vagnshus och brunn för hushållet skola af pastoratet nybyggas och underhållas, samt i mom. 2 af samma §, att å bostadsboställen af andra klassen i stad alla laga hus skola af pastoratet nybyggas och underhållas. Däremot föreslås i § 14, att alla laga hus i tredje klassens bostadsboställen på landet skola nybyggas och underhållas af boställshafvaren, hvaremot sådana hus i stad skola nybyggas och underhållas af pastoratet. Den olikhet i byggnadsskyldighet mellan land och stad och mellan andra och tredje klassens bostadsboställen, som här ifrågasatts, torde vara högst olämplig, då det gäller att åstadkomma någon enighet och reda i våra prästlöneförhållanden. Då enligt § 8 mom. 2 af samma förslag sätesbyggning å bostadsboställe af andra klassen skall bestå af minst sju, högst tio rum jämte kök, skafferi, erforderliga kontor samt en eller två förstugor, under det enligt byggningsbalken kap. 26 § 2 och kungl. resolutionen på allmogens besvär den 1 augusti 1727 sätesbyggning å kyrkoherdeboställe endast skall innehålla två kamrar, sättestuga, kök och förstuga, så synas mig de af Kungl. Maj:t nu

föreslagna bestämmelserna i detta stycke innebära en högst betydlig ökning i pastoratens byggnadsskyldighet och en väsentlig rubbning af de ekonomiska förpliktelser, som prästerskapet och församlingarna genom ännu gällande löneregleringar ömsesidigt åtagit sig. Därjämte synes mig det kungl. förslaget innebära en orättvisa mot de i regel sämst aflönade prästmännen, eller innehafvarne af tredje klassens bostadsboställen på landet, hvilka enligt nämnda förslag skulle vara skyldiga att själfva nybygga och underhålla alla laga hus å bostället. Visserligen är icke genom allmänt gällande författning byggnadsskyldighet å dessa boställen någon annan ålagd; men då det kungl. förslaget afser bland annat att utfylla de brister, som i detta afseende föreligga, synes det mig olämpligt att ålägga de i ekonomiskt afseende sämst situerade prästmännen en byggnadsskyldighet, hvarifrån de bättre aflönade skulle vara befriade, äfven om för en sådan fördelning af skyldigheter skulle kunna åberopas gammal häfd. Likställighet i fråga om rättigheter och skyldigheter torde på detta såväl som på andra af samfundslifvets områden vara icke blott önskvärd, utan ock med billighet och rättvisa öfverensstämmande. Huru skall då en sådan likställighet åstadkommas? Bör byggnads- och underhållsskyldigheten i ena som andra fallet tillkomma pastoratet, församlingen eller boställshafvaren? Erfarenheten har tydligt ådagalagt, att församlingens byggnads- och underhållsskyldighet, hvars gränser svårligen kunna blifva med noggrannhet bestämda, ofta gifver anledning till osämja och tvist mellan kyrkoherde och församling, i det än å ena sidan obilliga pretentioner framställas, än å andra sidan befogade anspråk mötas med oginhet, och nödvändigheten för boställshafvaren att vid behof af nybyggnad eller reparation anlita en ovillig, ogin eller liknöjd församling torde ej vara behaglig. Det skulle därför enligt min åsikt vara högeligen önskvärdt såväl för boställshafvarne som för församlingarna, om det utan förnärmande af någonderas rätt kunde låta sig göra att, såsom flere gånger under senare tider blifvit vid riksdagarna föreslaget, öfverflytta församlingens byggnads- och underhållsskyldighet på boställshafvaren mot det att denne af pastoratet finge åtnjuta skäligt underhållsbidrag.

Med stöd af hvad jag sålunda i korthet anført, vågar jag vördsamt föreslå,

dels att § 13 i åberopade förslag måtte erhålla följande lydelse:

§ 13.

Å andra och tredje klassens bostadsboställen skola alla laga hus nybyggas och underhållas af boställshafvaren, och åtnjuter han härför underhållsbidrag af pastoratet. I stad, där bostadsboställe ej finnes, åtnjutes i stället hyresersättning.

dels att § 14 måtte ur förslaget i fråga utgå.

Stockholm den 28 mars 1903.

N. Andersson.
